

1. Obiekt 612/15/1/14

SZANIEC N XXI a JAMKI RDZENIA TWIERDZY PRZEMYŚL

2. Czas powstania

ok.1880 r.

Nr

6184
PODKARPACKIE

3. Miejscowość

P R Z E M Y Ś L

11. Zdjęcia rzut przekrój sytuacja orientacja

Widok ogólny szanca od strony południowej

4. Adres

ul. Słowackiego

Nr hipoteczny KW [redacted]

5. Przynależność administracyjna

województwo przemyskie

gmina miejska Przemyśl

6. Poprzednie nazwy miejscowości

- -

7. Przynależność administracyjna 1. VI. 1975r.

województwo rzeszowskie

powiat Przemyśl

8. Właściciel i jego adres

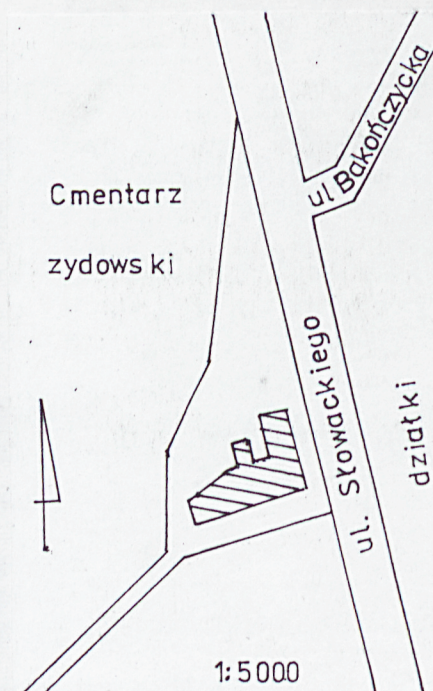
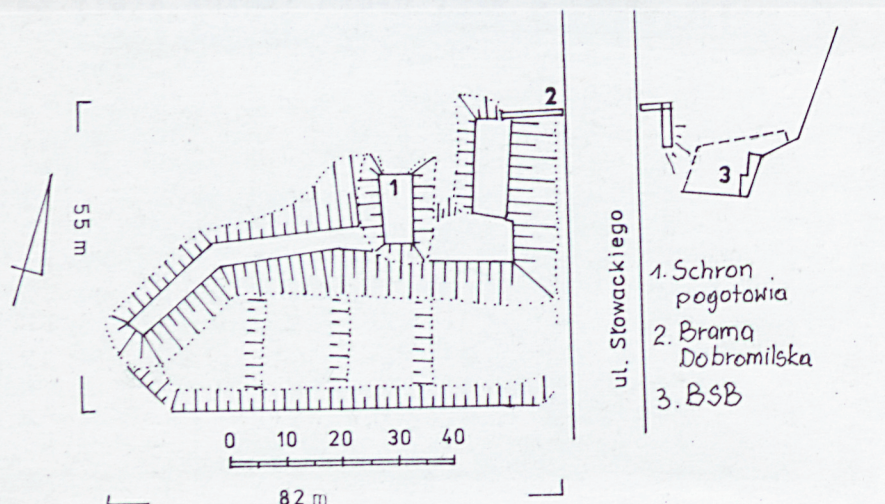
Gmina Miejska Przemyśl

9. Użytkownik i jego adres

Nie użytkowany

10. Rejestr zabytków

Nr data

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Budowę nowoczesnych umocnień Przemyśla rozpoczęli Austriacy w 1 poł. XIX w. Sporządzone wówczas plany i ekspertyzy określają możliwości i zasięg ufortyfikowania miasta. Prace objęły głównie przedpole od strony wschodniej. Zapoczątkowano też budowę ciągłej linii wałów wyznaczających szeroki obwód obrony, wysuniętej znacznie na zewnątrz w stosunku do średniowiecznych i XVI wiecznych fortyfikacji miejskich. Ten zespół umocnień stanowił wg obowiązującej wówczas teorii Rogniata tzw obóz warowny. Główny obwód tworzył rdzeń /noyau/ oparty o linię wzgórz dominujących nad miastem od strony północnej, zachodniej i południowej wzmocniony szancami wysuniętymi przed linię wałów. Około 1856 r. miał już pełny narys odpowiadający dzisiaj zachowanemu. Do roku 1870 następuje budowa półstałej, a w latach 1877-1885 stałej twierdzy pierścieniowej I klasy. Choć dotyczy ona przede wszystkim obiektów pierścienia zewnętrznego, niektóre dzieła rdzenia są modernizowane i zyskują nowe elementy wzbogacające środki obrony, takie jak, np poprzecznicze ze schronami pogotowia. Około 1880r. na bazie kleszczowego ukształtowania wałów powstaje przedmiotowy szaniec z murowaną Bramą Dobromilską. W początkach XX w poddany zostaje pewnym pracom modernizacyjnym. Nie zniszczony w czasie działań I wojny światowej. W 1940 r. we wschodnie ramię zostaje wbudowany sowiecki BSB. Po drugiej w.św. wschodnia część szanca zostaje zniwelowana.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie instalacje)

- Sytuacja - Położony w prawobrzeżnej części miasta, przy ul. Słowackiego, w najdalej na południe wysuniętym punkcie obwałowań rdzenia. Poza zabudową. Od płn.-zach. sąsiaduje z cmentarzem żydowskim, z pozostałych stron z terenami zajętymi pod uprawy działkowe i ogrodowe.
- Materiał - Nasypy ziemne. Ściany schronów z kamienia i cegły, sklepienie z blachy falistej. Konstrukcja sowieckiego BSB z żelazobetonu.
- Rzut - Szaniec artyleryjski Jamki założony na podwójnym kleszczowym załamaniu wału rdzenia, osłaniającym Bramę Dobromilską. Zaopatrzony pierwotnie w dwie poprzecznicze po obu stronach Bramy, zachował do dziś tylko jedną, po zachodniej stronie. Wał pozbawiony fosy o klasycznym profilu. Przed jedynym zachowanym odcinkiem teren ukształtowany jako równia ogniowa tarasowo opadająca ku wschodowi. Poprzecznicza kryje schron pogotowia o typowej formie prostokąta przekrytego kolebką ze stalowej blachy falistej wspartej na ceglanych odsadzkach ścian podłużnych. Wejście o wykroju prostokąta zamkniętego łukiem odcinkowym w ceglanej ścianie o wątku główkowym, zwieńczonej prostym gzymsem okapowym.
- Bryła - W zniekształconej wschodniej cz. szanca w jednym z ramion, wtopiony w teren betonowy schron bojowy z dwiema strzelnicami artyleryjskimi - o funkcji tradytora.
- Elewacje

Wyposażenie - Nie zachowało się

<p>14. Kubatura</p> <p>- -</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całości - ok. 4400 m² schronu - 10m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Szaniec artyleryjski</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Nie użytkowany</p>
<p>18. Praca budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Nie były prowadzone</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Całkowicie zniszczony narys wschodniej części szanca. Część zachodnia zachowana stosunkowo dobrze, czytelny narys wału, poprzecznicy i równi ogniowej. Schron pogotowia służy doraźnie jako magazyn opakowań, zaśmiecony, teren porastają krzewy i drzewa.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wpisać do rejestru zabytków, oznakować, oczyścić ze śmieci, zamknąć schron, usunąć samosiewy.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Karta ewidencyjna, tzw zielona. Opr. J. Bogdanowski 1965r.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Krzysztof Szuwarowski, 10.1998r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr. K. Szuwarowski, 10.1998r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf. mgr K. Szuwarowski, 5.97, 10.98r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ Przemyśl

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

J. Bogdanowski- Twierdza Przemyśl, w: Teka Konserwatorska
Polska Południowo-Wschodnia
Rzeszów 1991

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

27. Załączniki

1 wkładka - zdjęcia

1. Miejscowość

P R Z E M Y Ś L

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

SZANIEC N XXIIa JAMKI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Zdjęcia

Fosa - Równia ogniowa, widok w kierunku wschodnim

Ściana czołowa poprzecznicy z wejściem do schronu pogotowia

Wkładkę założył: mgr K. Szuwarowski, 10.1998r. *K. Szuwarowski*

(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Przemyśl

Wnętrze schronu pogotowia

Betonowy schron bojowy artyleryjski
w niezachowanym wale wschodniej
cz. szańca